บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุบลราชธานี อำนาจเจริญ

THE SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLE IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE WORLD-CLASS STANDARD SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA UBON RATCHATHANI AMNAT CHAROEN

[1]รุ่งทิวา สุจินพรัหม, [2]ธิดารัตน์ จันทะหิน และ [3]ชวนคิด มะเสนะ

[1]Roongthiwa Sujinapram, [2]Thidarat Jantahin and [3]Chuankid Masena

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ประเทศไทย

Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

[1]Roongthiwa.sg64@ubru.ac.th

Received :December 9,2024; **Revised** :January 13, 2025; **Accepted** :January 29,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การในการทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

[3]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มีดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำ ผู้ชี้แนะแนวทางการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนถึงแนวทางและการติดตามการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรมีการส่งเสริมผู้เรียนให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

The purposes of this research were to study of the role of school administrators in academic administration of the World-Class Standard Schools , to compare the role of school administrators in academic administration of the World-Class Standard Schools as classified by the positions, educational backgrounds and working experiences , and to examine the guidelines to develop the role of school administrators in academic administration of the World-Class Standard Schools under the office of under secondary educational service area Ubon Ratchathani Amnat Charoen. The research findings were as follows. 1. The school administrators' role in academic administration of the World-Class Standard Schools in the study was overall at high level. 2. School administrators' role in academic administration of the World-Class Standard Schools compared, it was found that as classified by positions, educational backgrounds and working experiences was a difference with a statistically significant of .01. 3. Recommendations

concerning the development of the school administrators' role in academic administration of the World-Class Standard Schools were as follows: the school administrators should show the role and responsibility of being a leader, guidelines for developing school curriculum. Understanding with teachers about guidelines and follow up of school curriculum, teaching and evaluation and measurement according to World-Class Standard Schools. Promoting students to exchange knowledge and present their work. To benefit oneself, the community, and society.

Keywords: Role of school administrators, Academic administration, World-Class Standard Schools

บทนำ

จากกระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สภาวการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา สำหรับเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความจำเป็นและผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้โรงเรียนเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นสากลมากขึ้น มีการพัฒนาทักษะการคิด มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการสอนภาษาต่างประเทศต้องมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะเติบโตเป็นคนที่มีความคิดเป็นสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงานและแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนมาตรฐานสากล จึงเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล เริ่มดำเนินการนำร่องในปีการศึกษา 2553 กับโรงเรียนจำนวนทั้งหมด 500 โรงเรียน ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยการให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ความเป็นสากล (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย 2565: 3)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สิ่งสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์การให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยการร่วมมือในการปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญมากในการส่งเสริม สนับสนุนงานต่างๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการบริหารที่ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารวิชาการโดยเฉพาะการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากล

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากลให้ประสบความสำเร็จ และมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 2,318 คน

ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ รวมทั้งสิ้น 331 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 79 คน ครูผู้สอน จำนวน 252 คน ได้มาโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน โดยผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ครูผู้สอนใช้วิธีการเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ มี 2 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของ Scheffe’

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยภาพรวมทุกด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล	$\overline{X}$	SD.	แปลผล
1. ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล	3.80	.36	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล	3.70	.40	มาก
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.77	.33	มาก
รวม	3.75	.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\overline{X}$ = 3.80) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 3.77) ส่วนค่าที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\overline{X}$ = 3.70)

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การในการทำงาน และวุฒิการศึกษา ดังตารางที่ 2, 3 และ 4

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล	ตำแหน่ง				t	P
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n=79)		ครูผู้สอน (n=252)			
	$\overline{X}$	SD.	$\overline{X}$	SD.		
1. ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.15	.09	3.69	.34	11.97	.00**

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล	ตำแหน่ง					
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n=79)		ครูผู้สอน (n=252)		t	P
	$\overline{X}$	SD.	$\overline{X}$	SD.		
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.15	.12	3.55	.35	15.05	.00**
3. ด้านการวัดและประเมินผล	4.15	.10	3.65	.29	15.39	.00**
รวม	4.15	.07	3.63	.31	15.12	.00**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล	วุฒิการศึกษา					
	ปริญญาตรี (n=137)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=194)		t	P
	$\overline{X}$	SD.	$\overline{X}$	SD.		
1. ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล	3.50	.35	4.01	.16	-17.67**	.00
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล	3.32	.28	3.96	.23	-23.00**	.16
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.48	.27	3.97	.20	-19.12**	.01
รวม	3.43	.27	3.98	.18	-22.03**	.12

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล	**แหล่งความแปรปรวน**	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล	ระหว่างกลุ่ม	2	3.28	1.64	13.87**	.00
	ภายในกลุ่ม	328	38.84	.12		
	รวม	330	42.12			
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล	ระหว่างกลุ่ม	2	4.57	2.28	15.25**	.00
	ภายในกลุ่ม	328	49.13	.15		
	รวม	330	53.70			
3. ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	4.18	2.09	20.91**	.00
	ภายในกลุ่ม	328	32.76	.10		
	รวม	330	36.94			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**2**	3.85	**1.92**	**17.33****	**.00**
	ภายในกลุ่ม	**328**	36.40	**.11**		
	รวม	**330**	40.25			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำ ผู้ชี้แนะแนวทางการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมั่นสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนถึงแนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นำจุดเน้นของสถานศึกษามาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และมีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนร่วมกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับเดียวกับ

มาตรฐานสากล ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ และสื่อที่หลากหลาย และส่งเสริมผู้เรียนในการจัดหาเวทีให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน หรือนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น ชุมชน หรือสังคม และด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบายแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลเทียบเคียงมาตรฐานสากลให้ครูผู้สอนทราบ ส่งเสริม และช่วยเหลือครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลให้มีความที่หลากหลาย ครอบคลุมสาระ ตามธรรมชาติของผู้เรียนและตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล 3) ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนปรับปรุง ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียน การนิเทศและติดตามการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งเช่นเดียวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญทอง โกฏิรักษ์ (2561: 105-106) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การในการทำงาน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ตลอดจนเป็นผู้บังคับบัญชา กำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ส่วนครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมาน กลมกุล (2559: 124-125) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูสอนที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในระดับที่สูงขึ้น มีประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะมีความลึกซึ้ง ละเอียด และชัดเจนมากกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีจึงทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทนีย์ ศรีเมืองแพน (2559 : 102) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง บทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมานานมีมุมมองความคิดจากการประสบการณ์ที่เคยพบเจอในการทำงาน แต่ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าอาจมองในมุมมองจากที่ได้ศึกษาเล่าเรียนจากตำรามากกว่าประสบการณ์ที่พบเจอ ทั้งนี้จึงส่งผลให้ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนู คงสมปราชญ์ (2560: 87-89) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำ ผู้ชี้แนะแนวทางการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมั่นสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนถึงแนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน นำจุดเน้นของสถานศึกษามาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และมีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐพร อ่องเพ็ง (2558: 104-105) กล่าวถึงแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดทำเครื่องมือการประเมินสถานภาพสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงสร้าง และสาระของหลักสูตร แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำเครื่องมือนิเทศหลักสูตร แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศหลักสูตร จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำเครื่องมือนิเทศหลักสูตร จัดทำปฏิทินออกนิเทศหลักสูตร ออกนิเทศตามกำหนดการ และสรุปผลการนิเทศหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนร่วมกับครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้ครูผู้สอน

จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ และสื่อที่หลากหลาย และส่งเสริมผู้เรียนในการจัดหาเวทีให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน หรือนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น ชุมชน หรือสังคม สอดคล้องกับ มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ (2559: 121-122) กล่าวถึงแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ว่าผู้บริหารควรมีแนวทางการพัฒนา โดยเริ่มจากการจัดทำหลักสูตร แผนการเรียนรู้ และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ให้ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ไขปัญหา ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ กำหนดนโยบายแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลเทียบเคียงมาตรฐานสากลให้ครูผู้สอนทราบ ส่งเสริมและช่วยเหลือครูผู้สอนในการวัดและประเมินผลให้มีความที่หลากหลาย ครอบคลุมสาระ ตามธรรมชาติของผู้เรียนและตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับ อุมาพร ชิณแสน (2559: 124) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาทางการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลว่า สถานศึกษาควรมีการวางแผนและกำหนดกฎระเบียบการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยแต่งตั้งครูรับผิดชอบในการวัดและประเมินผล ส่งเสริมให้ครูจัดทำเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และควรส่งเสริมพัฒนาครูโดยการส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารวิชาการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้นำ ผู้ชี้แนะแนวทางการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนถึงแนวทางและการติดตามการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรมีการส่งเสริมผู้เรียนให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชนและสังคม

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพร อ่องเพ็ง. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในอำเภอบึงนาราง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ธนู คงสมปราชญ์. (2560). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอบางละมุงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

มณีรัตน์ อภิวัฒนวรรณ. (2559). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วันทนีย์ ศรีเมืองแพน. (2559). *บทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สมาน กลมกุล. (2559). *ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2565). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

อุมาพร ชิณแสน. (2559). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.